

Apothekers en de voorschrijfbevoegdheid van de verpleegkundig specialist

Jurriane Rendering

Mr. J.A. Rendering, juridisch adviseur gezondheidsrecht, Juridisch Adviesbureau Rendering, Zwolle

De verpleegkundig specialist heeft al sinds 2012 een zelfstandige bevoegdheid tot het schrijven van UR-geneesmiddelen op recept. Toch worstelen apothekers nog steeds met deze voor hen nieuwe voorschrijvers. Apothekers vinden het moeilijk om te kunnen vaststellen of de verpleegkundig specialist voldoende bekwaam is. De verpleegkundig specialist weet vaak niet precies wat de rol van de apotheker is.

Omvang bevoegdheid

Volgens de Wet BIG is de verpleegkundig specialist bevoegd binnen het eigen deskundigheidsgebied, maar wat de omvang van de bevoegdheid is geeft de wet niet aan. De verpleegkundig specialist mag alleen binnen het eigen deskundigheidsgebied voorschrijven mits voldoende bekwaam. Apothekers weten vaak niet in welk deskundigheidsgebied een verpleegkundig specialist werkzaam is en kunnen niet vaststellen of deze voldoende bekwaam is om bepaalde geneesmiddelen te kunnen voorschrijven. Als de voorschrijver bovendien onbekend is wordt het recept geweigerd.

Geen lijst of persoonlijk formularium

Apothekers maar ook instellingen vragen nog wel eens om een lijst met geneesmiddelen die de verpleegkundig specialist mag voorschrijven of een persoonlijk formularium, om de controle of het voorschrift binnen de bevoegdheid valt mogelijk te maken. Maar een lijst is geen juiste keuze. De verpleegkundig specialist ontwikkelt zich, de bekwaamheid verandert en ook inzichten veranderen. Dat vergt constant aanpassing van de lijst en zorgt alleen maar voor een overbodige administratie.

Het waarborgen van de medicatieveiligheid is een gezamenlijk doel

Het is daarnaast niet de apotheker die bepaalt wat de verpleegkundig specialist mag voorschrijven. De omvang van de voorschrijfbevoegdheid wordt vastgesteld op basis van (landelijke) richtlijnen en protocollen in overleg met het team waarmee de verpleegkundig specialist samenwerkt. De verpleegkundig specialist heeft een eigen professionele verantwoordelijkheid om de grenzen van de eigen bevoegdheid te bewaken. De apotheker moet hierop kunnen vertrouwen; dat vertrouwen is er ook als de voorschrijver een arts is.

Veilige medicatie

Dat apothekers zich verantwoordelijk voelen voor een goed en deskundig voorschrift vloeit voort uit hun taak voor het veilig afleveren van medicatie aan de patiënt. Artsen en apothekers hebben vertrouwen in de wederzijdse professio-

Jurriane Rendering.

De verpleegkundig specialist ontwikkelt zich, de bekwaamheid verandert en ook inzichten veranderen

naliteit. Huisartsen en apothekers maken afspraken in het Farmacotherapeutisch Overleg (FTO) met als doel een optimale farmacotherapie voor iedere patiënt. Ook in ziekenhuizen is er regulier overleg tussen de medisch specialisten en apothekers over rationele farmacotherapie.

Heeft een apotheker vragen over een voorschrift dan wordt er contact opgenomen met de voorschrijver. Als sterkte en dosering bijvoorbeeld afwijken van een standaardafpraak of standaardrichtlijn zal de apotheker de arts bellen. Het kan een vergissing zijn maar ook een bewuste keuze. In onderling overleg wordt bepaald of het voorschrift moet worden aangepast.

Verpleegkundig specialist versus apotheker

Verpleegkundig specialisten zijn ook nog wel eens wantrouwend tegenover de apotheker die zich 'bemoeit' met het voorschrift van de verpleegkundig specialist. En een apotheker die bijvoorbeeld belt omdat de dosering aangepast moet worden wegens een kritische nierfunctiewaarde wordt niet altijd met gejuich ontvangen. De verpleegkundig specialist is zelfstandig behandelaar en de apotheker heeft

maar af te leveren wat zij of hij voorschrijft. Maar zo werkt het niet. De terughoudende reactie ontstaat omdat verpleegkundig specialisten vaak onvoldoende op de hoogte zijn van de rol en deskundigheid van de apotheker.

Invulling in de praktijk

De wetgever heeft de invulling van de normen overgelaten aan het veld. Apothekers en verpleegkundig specialisten moeten ervoor zorgen dat zij op de hoogte raken van elkaars deskundigheid. De apotheker zal daarbij ervaren dat verpleegkundig specialisten zorgvuldig omgaan met de voorschrijfbevoegdheid en dat zij de grenzen van de bevoegdheid goed bewaken. De verpleegkundig specialist moet het vertrouwen krijgen dat een apotheker contact opneemt om een optimale therapie te krijgen voor de patiënt en niet om de verpleegkundig specialist de les te lezen. Het waarborgen van de medicatieveiligheid is een gezamenlijk doel. Apotheker en verpleegkundig specialist moeten elkaar hierin ondersteunen.